C/2025/4398

1.8.2025

Geograafilise tähise nimetuse registreerimise taotluse avaldamine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2024/1143 artikli 15 lõikele 4

(C/2025/4398)

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2024/1143 ([1]) artikliga 17 on ette nähtud, et kolme kuu jooksul pärast kõnealuse avaldamise kuupäeva võivad liikmesriigi või kolmanda riigi asutused või õiguspärast huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elu- või asukoht on kolmandas riigis, esitada komisjonile vastuväite.

Määruse (EL) 2024/1143 artiklis 49 osutatud tootespetsifikaat on kättesaadav liidu geograafiliste tähiste registris.

KOONDDOKUMENT

„Yenice Ihlamur Balı“

ELi nr: PDO-TR-03362 – 25.10.2024

KPN (X) KGT ()

1. **NIMETUS(ED)**

„Yenice Ihlamur Balı“

2. **Liikmesriik või kolmas riik**

Türgi

3. **Põllumajandustoote või toidu kirjeldus**

3.1. *Põllumajandustoote klassifikatsioon*

Kaupade koondnomenklatuuri kood (CN-kood): 04

3.2. *Punktis 1 esitatud nimetusele vastava toote kirjeldus*

„Yenice Ihlamur Balı“ on õiemesi, mida toodavad mesilased, kes koguvad nektarit hõbepärnalt (*Tilia tomentosa Moench*) ja kaukaasia pärnalt (*Tilia rubra* DC. subsp. *caucasica*), mis kasvavad looduslikult Karabüki provintsi Yenice'i ringkonnas. Päritolust lähtuvalt kuulub toode „Yenice Ihlamur Balı“ õiemee kategooriasse ja on liigitatud kui alaesindatud üheliigiline õiemesi, mille õietolmusisaldus on väike.

Tootele „Yenice Ihlamur Balı“ iseloomulikud esmased nektariallikad on *Tilia* (pärn), *Sambucus, Clematis vitalba, Paliurus spina-christi, Erica* ja *Rosaceae* (roosõieliste sugukond) taksonid, nagu *Rubus, Crataegus* ja *Rosa*. Toode „Yenice Ihlamur Balı“ peab sisaldama *Tilia* sp. õietolmu koos õietolmuga, mis on pärit vähemalt veel kahest neist seitsmest taksonist. Lisaks peaks toote „Yenice Ihlamur Balı“ üldine õietolmuprofiil olema kooskõlas tabelis 1 esitatud taksonite nimekirjaga (samas ei pea kõik taksonid tingimata sisalduma mee sees samal ajal).

Toote „Yenice Ihlamur Balı“ värvus varieerub kollasest merevaigukollaseni. Toote maitse ja lõhn on iseloomulik taimedele, millest mesi on saadud. Mesi on vedel ega tekita tarbimisel suus või kurgus mõru maitset. Nõuetekohastes hoiutingimustes kristalliseerub see osaliselt või aeglaselt, ja tulemuseks on mõõdukas kristalliseerumine. Kristalliseerumisel moodustuvad pehmed kristallgraanulid, mis ei jäta keelele ebameeldivat maitset. Pärnaõite iseloomulik lõhn on selgelt tajutav siis, kui tarukate avatakse või kui mesi vurritatakse kärjest välja. Kvaliteediga seotud näitajad, mis annavad tootele „Yenice Ihlamur Balı“ selle eriomadused, on esitatud tabelis 2.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1143, milles käsitletakse veinile, piiritusjookidele ja põllumajandustoodetele antavaid geograafilisi tähiseid ning põllumajandustoodete garanteeritud traditsioonilisi tooteid ja vabatahtlikke kvaliteedimõisteid ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1308/2013, (EL) 2019/787 ja (EL) 2019/1753 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1151/2012 (ELT L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Tabel 1

Toote „Yenice Ihlamur Balı“ õietolmuprofiil

Takson	Takson	Takson
Agrimonia sp.	*Fragaria vesca*	Pinaceae
Amaranthaceae	*Galium* sp.	*Plantago lanceolata*
Anagallis sp.	*Genista* sp.	Poacaea
Anthyllis sp.	Gentianaceae	*Portulaca* sp.
Apiacaea	*Helianthemum* sp.	Ranunculaceae
Artemisia sp.	*Helianthus annus*	*Ranunculus* sp.
Asteraceae	*Hypericum* sp.	*Rhododendron* sp.
Betula sp.	Lamiaceae	*Rosa canina*
Boraginaceae	*Lamium* sp.	Rosaceae
Brassicaceae	*Lathyrus* sp.	*Rubus* sp.
Campanula sp.	*Laurus nobilis*	*Rumex* sp.
Caryophyllaceae	*Ligustrum* sp.	*Salix* sp.
Castanea sativa	Liliaceae	*Sambucus* sp.
Centaurea sp.	*Limonium* sp.	*Scabiosa* sp.
Centaurium sp.	*Linaria* sp.	*Silene* sp.
Cichorium sp.	*Lotus* sp.	*Symphytum* sp.
Cirsium arvense	Malvaceae	*Taraxacum* sp.
Cistus creticus	*Melilotus* sp.	*Teucrium* sp.
Clematis vitalba	*Myosotis* sp.	*Thymus* sp.
Cornus sanguinea	*Nepeta* sp.	*Tilia* sp.
Coronilla sp.	*Nigella* sp.	*Trifolium pratense*
Crataegus sp.	Oleaceae	*Trifolium repens*
Cynoglossum sp.	*Onobrychis* sp.	*Trifolium resupinatum*
Echium vulgare	*Onosma* sp.	*Trifolium* sp.
Erica sp.	*Origanum* sp.	*Trifolium speciosum*
Eryngium sp.	*Paliuris spina-christi*	*Verbascum* sp.
Euphorbia sp.	Papaveraceae	*Vicia* sp.
Fabaceae	*Phlomis* sp.	*Xanthium* sp.
Filipendula sp.	*Pilosella* sp.	*Zea mays*

Tabel 2

Toote „Yenice Ihlamur Balı“ füüsikalis-keemilised omadused

Parameetrid	Väärtused
Proliin (mg/kg; min)	300 mg/kg
Fruktoos + glükoos (g/100 g; min)	60 g / 100 g
Diastaasarv (min)	8

Parameetrid	Väärtused
HMF (mg/kg; max)	18 mg/kg
Fruktoos/glükoos	0,9 – 1,4
Niiskus (%, max)	20 %
Sahharoos (g/100 g; max)	4 g / 100 g
Maltoos (%, max)	4 %
Vabad happed (meq/kg, max)	50 meq/kg
Vees lahustumatu aine (g/100 g; max)	0,1 g / 100 g

3.3. *Sööt (üksnes loomse päritoluga toodete puhul) ja tooraine (üksnes töödeldud toodete puhul)*

–

3.4. *Tootmise erietapid, mis peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas*

Kõik tootmisetapid peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas.

3.5. *Sellise toote viilutamise, riivimise, pakendamise jm erieeskirjad, millele registreeritud nimetus viitab*

–

3.6. *Sellise toote märgistamise erieeskirjad, millele registreeritud nimetus viitab*

Järgmine logo on kohustuslik kõigi nimetusega „Yenice Ihlamur Balı“ tähistatud toodete puhul

4. **Geograafilise piirkonna täpne määratlus**

Karabüki provints asub Musta mere piirkonnas Musta mere lääneosas. Toote „Yenice Ihlamur Balı“ geograafiline tootmispiirkond koosneb Türgi Karabüki provintsi Yenice ringkonnast.

5. **Seos geograafilise piirkonnaga**

Toote eripära

Toodet „Yenice Ihlamur Balı“ iseloomustab eripärane ja mitmekesine õiepõhine koostis, kuigi seda toodetakse geograafiliselt piiratud metsaalal. Õietolmuanalüüs kinnitab, et mesi peab sisaldama *Tilia* sp. õietolmu koos vähemalt kahe taksoniga, mis on valitud *Sambucus*'est, *Clematis vitalba*'st, *Paliurus spina-christi*'st, *Erica*'st ja *Rosaceae* (roosõieliste sugukond) liikmetest, eelkõige *Rubus, Crataegus* ja *Rosa*. Lisaks peab õietolmuspekter hõlmama ka tabelis 1 kindlaks määratud laiema taimeprofiili esindajaid. Piirkonnas on kindlaks tehtud 86 taimeliigist pärit õietolm, mis mõjutab mee keerulist botaanilist päritolu. See ainulaadne koostis, mis on tekkinud tänu Yenice'i ringkonna rikkalikele ja inimtegevusest puutumata jäänud metsaökosüsteemidele, annab iseloomuliku lõhna- ja maitseomadused ning erilised organoleptilised omadused, mis eristavad toodet „Yenice Ihlamur Balı“ ülejäänud ühe- ja mitmeliiglisest õiemeest.

Looduslikud tegurid

Maailma Looduse Fond (WWF) tegi 1999. aasta uuringus kindlaks, et Yenice'i metsad on üks Euroopa 100 bioloogiliselt rikkaimast metsast, mida on hädasti vaja kaitsta, samuti on see üks 122 olulisest looduslikust alast Türgis. Teadlaste poolt läbi viidud uuringute kohaselt on levikualad piirkonnad, kus on rikkalikult endeemilisi liike, kus leidub Euroopale omaseid metsatüüpe ning mida iseloomustab märkimisväärne maa-ala ja suur elupaikade kadumise oht. Yenice'i metsad on üks sellisest üheksast piirkonnast. Kuigi Yenice'i kliimat mõjutab osaliselt Musta mere kliima, võib kontinentaalse kliima mõju täheldada ka sisemaal. Kuna see piirkond moodustab üleminekutsooni nende kliimatüüpide vahel, on selle klimaatiline mitmekesisus suurendanud piirkonna liigirikkust. Mikrokliima mõjutab piirkonda läbivat orgu, mille on kujundanud Yenice'i jõgi. Piirkonnas esineb sademeid igal aastaajal. Seal on külmad talved, jahedad suved ning üldiselt niiske, vihmane ja udune kliima.

87 % Yenice'i maakonnast on kaetud metsaga. Yenice'i metsas on 312 taimeliiki, millest 51 on endeemilised. Selles rikkalikus taimestikus on pärnadel oluline koht. Nendes geograafilistes piirides kasvavad pärnapuud ebatasase reljeefiga pinnasel. Taoline pinnamood raskendab pärnapuude lehtede ja õite korjamist. Selline olukord võimaldab pärnadel olla potentsiaalseks nektariallikaks mesilastele. Lisaks on piirkonna ebatasane pinnamood takistanud elamupiirkondade laienemist ja tööstuse arengut. Asjaolu, et inimtegevus ei ole piirkonda suurel määral mõjutanud, on aidanud säilitada piirkonna rikkumata ökosüsteemi ja kaitsta seda mitmesuguste saasteteguritе eest. See kajastub ka toote „Yenice Ihlamur Balı“ kvaliteedis.

Põhjuslik seos

Yenice'i metsade ja piirkonna keskuse keerulise geograafilise olukorra tõttu ei ole asulad saanud laieneda, mis omakorda on võimaldanud pärnapuudel levida suurtel aladel. Piirkonnas ei ole rasketööstusettevõtteid ning kohalikule elanikkonnale annab elatist mets.

Mee rikkalik koostis peegeldab taimestikku, millest see on saadud: hulgaliselt pärnapuid ja mitmekesised Yenice'i metsade taimed on esmased ja teisesed nektariallikad ning annavad tootele „Yenice Ihlamur Balı“ iseloomuliku maitse ja aroomi.

Viide tootespetsifikaadi avaldamisele

See geograafilise tähisega toode on kaitse alla võetud alates 14.12.2022 Türgi patendi ja kaubamärgi ametlikus e-bülletäänis nr:1456 ja registreeritud ametlikult 22.8.2023.